
GIZONA KONPONDU

INDARKERIA

Otso basatiak baño ankerragoak diran gizonak sortu eta agertu dira, aspaldi ontan, Peru'ko baso eta mendietan. Eta, txarrena: bedar gaiztoa, gal-tzen gaiztoa.

Euren lege bakarra indarkeria eta eriotza, tris-kantza eta ondamendia da. Eta indarkeri bidetik dabilzan guztiak lez, euren buruak garbitu nai dabez sinistu eziñezko guzurrekin: aberriaren alde dagozala, aberria aundikien menpetik askatu nai dabela. Bai, zotza!

Eta aberriaren aurka kalterik ikaragarrienak egi-ten diardue, bere aberastasunak eta aurrerapenak ausi ta birrinduten. Eta oker batek, oker asko dakarrelako, errien eta giza-semeen biotzak gorro-toz betetzen. Olantxe amaitzen da errien izangoa.

AGUR, BETIKO

Diego'k eta Nena'k, etxe bizitza eta lurralde ederrak eukezan Andes mendietako barrenetan. Baña basa-gudalarien bildurrez, igesari emon dautse, eta euren etxe, solo eta beste ondasun guz-tiak galdurik, Lima uriburura etorri dira. Nork eta zelan azaldu biotz onen atsekabe ta samintasuna? Gogoan artu bearko dabe, beiñ baño sarriago, eusko esakerea: "etxetik urrun, zorionetik urrun". Biotz barru-barruan sortzen jake agur onen intzi-ria:

Agur, basetxe maite
zorunaren abi,
agur, zelai ta landa
orlegi ta garbi.
Gudu aize zakarrak
egin gaitu jaurti,
zori barik, biotz-miñ,
nora jo, bidari?

Diego'k eta Nena'k seme bakarra dauke, Daniel izenekoa. Ikastaroa asitakoan, eskolara eroan dabe. Gurasoak, barriz, kalerik kale ibilli bear jakiak eta edakiak saltzen. Ostaua, nun? Lenengo egunetan "nun illundu, an sotatu".

Daniel umeak, giro ontan, ikasiko al dau ezer? Bai, zera. Bere biotza eta barru osoa samiñez urra-tuta dago. Zelan liburu bati burua makurtu, eta ikasteari ekiñ? Ezin, ba. Gogait garbi eginda dago. Bai, egia da, izan be, "rñendian jaiok, mendira nai".

Bere maixuak berebiziko ardura artu dau muti-ko au bere egoera negargarritik zelan edo alan, as-katzeko. Eta bere gogo pixka bat bizkortzeko edo, Peru'ko mapa eder bat emon dautso. Muti-koak, muzin egiñik, esaten dau; zer eta zertarako da mapa ori?

Alako baten maixuak umearen amari deituz, esaten dautso: ume au bere barruko ondo-ezak jota daukazu. Urduri eta biurri bizi da. Eroan egizu etxaldera, eta urrengo ikastaroan, bearbada, egoki-tuko da.

GIZONA KONPONDU

Ama on baten maitasuna, semeen ezbearretan, urritu ez ezik, ugaritu egiten oi da. Samintasunak eta maitasunak egoitza bat, eten eziña, izaten dau sarri askotan ama onaren biotz barruan. Etxera eldutakoan amak, biotz beratasun aundienaz, esa-ten dautso semeari:

–Zer dozu esku artean daukozun ori?

Semeak:

–Maisuak emondako Peru'ko mapea.

Amak, mapari begiraldi sakon bat egiñik:

–Bai, egia da izan be. Auxe da gure aberri eder, zoragarria. Bera ikusirik burutasun bitxi bat dator-kit. Ara, eskolan zer eta zenbat ikasi dozun jakin dagidan, mapa ori zati-zati egizu, eta gero, asma-kaitz bat atontzen dan moduan barriro be atondu eta konpondu egizu. Ori izango da gaurko zure ikaskaia.

Mutikoa, mapea apurtu baño lenago, adi-adi, begira ta begira egon zan alde batera eta bestera, gora ta bera. Eta gero esku artean arturik zatitu eta zeatu egin dau. Eta beingoan, "atondutua baietz" esa-nik, asi da gogo berroz mapa ori konpontzen. Aiseran larri eta gorri ibilli arren, andik ordu bi

baño lenago, ederto atonduta geratu jako. Alai eta pozik amari deiturik, erakusten dautso.

Amak mapea ondo baño obeto moldatua ikusi-rik:

Baña, zer dala ta esan dau maixuak ez dozula ezer ikasten? Ikasi eta jakin barik zelan konpondu dozu aiñ ariñ eta ederki gure aberriaren mapea?

Semeak:

Ama, nik ez dot ezer ikasi, eta jakin be ez dakit zelan dan gure aberria, bere mendi gallurak eta errekek, bere erriak eta uri aundiak, bere itxasaldea eta ibarrak. Origaitik mapea zatitu baño leen, alde batera eta bestera, gora ta beera begira izandu naz. Eta, zorionean, konturatu naz zera, maparen beste aldean, bere pare-parean, gizon baten irudia, maparen tamañokoa, egoala, eta, "au dok neuria" esan dot neure baitan. Beste barik asi naz, poliki poliki, gizonaren irudia konpontzen. Eta, au zoriona! Gizona konpondurik, Peru be konpondu egin zan!

Gizona konpondurik, Peru be konpondu egin zan. Auxe bai egirik garbi eta sakonena. Ez da besterik bear mundu osoa konpontzeko. Ez dago iñungo batzarrera joan bearrik. Giza-barruan, bertan, dago gizadiaren konponbidea. Gizona, beti, lenengo maillan. Gizona eta bere gizatasuna, zintzotasuna, garbitasuna eta kristautasuna.

Konponduko al dau gizonak bere burua? Bai, konpondu bearko dau, gizadiaren konpontzea nai badau. Ez dago beste biderik.

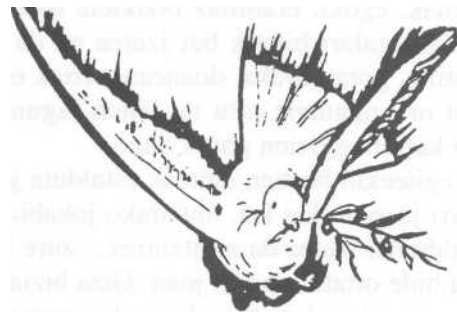
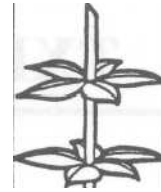
Kristo, gure Maixuaren asmoa eta eginkizuna orixe berori izan zan: gizon osoa, gizon guztiak, eta gizadi osoa konpontzea. Zer egin bear dogu? Bere irudi santua gure jarraibidetzat artu eta bizi.

Eta, mutikoak zer egiñ eban? Jazoera zoragarri ori ikusi eta ausnartuz, bete betean ekiñ eta jardun eutson ikasteari, ikasketak burutu arte. Eta maixu ospatsu egin zan, batez be, ikaskai eder au ume guztiai erakutsirik. "Gizona konpondurik, Peru be konpondu egingo da".

Euskadi maitea: Aurtengo zure xede, asmo eta eginbearra auxe dozu:

"Gizona, leen gaia"

Euskal giza-semea konpondurik, Euskadi be konpondu egingo da"

LIMA' TIK
URIGUEN'TAR ZENON